

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

Táviratok és telefon-hirek.

A politikai helyzet.

Fejérváry a királynál.

Budapest, okt. 11. Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma délután Bécsbe utazott, hol a király holnap kihallgatáson fogadja.

Elutazása előtt a miniszterelnök hosszasan tanácskozott Lányi Bertalan igazságügyi, Vörös László kereskedelemügyi és Kristóffy József belügyi miniszterrel.

Képviselői körökben azt hiszik, hogy Fejérváry Géza báró holnap átveszi a királytól a kormány kinevezését.

A főrendiház ülése.

Budapest, okt. 11. A főrendiház tegnap esti ülése Csáky Albin gróf elnöklete alatt egész este kilencz óráig tartott.

A képviselőházat elnapoló királyi kézirat felolvasása után Prónay Dezső báró hosszabb megokoló beszéd kíséretében a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Az imént ismételt felolvasott királyi leirat irattárba helyezésének elrendelése mellett kijelenti a főrendiház, hogy az országgyűlés ismételt elnapolása által a főrendiház eddig teljesen megfosztatott attól a lehetőségtől, hogy a válságos helyzettel szemben a kiegyenlítésre irányuló, mérséklő, közvetítő kísérletet tehesen.

A főrendiház nem mondhat le arról a reményről, hogy az országgyűlési tárgyalásoknak feliratok és azokra érkező válaszok alakjában való régi, megszokott és szabályszerű felvétele és kölcsönös felvilágosítások után a válság kielégítő megoldást ne találhatna.

Ennélfogva fájdalommal nélkülözi és óhajtván várja a főrendiház ő felségének az országgyűléshez intézendő leiratát, valamint az alkalmat arra, hogy hódolatteljes felirattal járulhasson ő felségéhez.

Ez alkalomra várva pedig határozati-lag kénytelen kijelenteni a főrendiház, hogy az országgyűlést az ismételt elnapolás feladatának és kötelességének teljesítésében teljesen megakadályozza.

Az országgyűlésnek az állami költségvetési törvény hiányában a kormány előterjesztésére történő ismételt, ugyszólván folytonos elnapolása nem egyéb, mint a törvények erőltetett félremagyarázása, vagyis kihatásása és arra irányuló kísérlet, hogy az egész országgyűlés bizalmatlanságával máris sujtott, a nemzet többségével ellentétben álló kormány a felelőség sulya alól legalább ideiglenesen meneküljön. Ez kísérlet a felelős parlamentáris kormányzati rendszer érvényesülésének megakadályozására, sőt kísérlet annak megsemmisítésére. Ez az alkotmányuk a maga egészében és lényegében való megsértése.

Ezzel szemben, valamint a kormányzásnak erre alapított és ezzel összefüggő egész rendszerével és a kormány összes törvénytelen cselekedeteivel és azoknak jövőre netalán még bekövetkező ismétléseivel

Szemben is a főrendiház nemcsak aggodalmait, hanem tiltakozását fejezi ki.

Beöthy Zsolt egy másik határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a főrendiház aggodalmát és sajnálatát fejezi ki az ismétlődő elnapolások miatt és óhajlja, hogy az ország békeje mielőbb helyreálljon.

Széchenyi Viktor grót véleménye szerint a főrendiháznak egyértelművel kellene eljárnia.

Rákosi Jenő Prónay Dezső báró határozati javaslatát pártolja.

Következett a szavazás.

A főrendiház Prónay Dezső báró határozati javaslatának elvetésével Beöthy Zsolt határozati javaslatát fogadta el.

Ellenzéki vezértérfiak tanácskozása.

Budapest, okt. 11. Apponyi Albert gróf és a koalíció vezérőrbizottságának több más tagja ma délelőtt hosszasan tanácskozott Kossuth Ferenczcel.

A szabadelvű párt új programja.

Budapest, okt. 11. A szabadelvű párt programkészítő bizottsága tegnap este ülést tartott Tisza István gróf elnöklete alatt, amelyen Jakabffy előterjesztette a szabadelvű párt újonnan kidolgozott programjának főbb pontjait. A programtervezet részletes tanulmányozására albizottságokat választottak s az ezek által kidolgozandó elaborátum a legközelebb egybehívandó teljes ülés határozata elé lesz terjesztendő.

Louise lehajta a fejét.

— S tovább? Gyönyörűséges história. Most szépen hoppon maradt. Mindig szerencse, ha a férfi föl nem ülteti az asszonyt. Ha az esküvő előtt én is engedtem volna Savoncu kivánságának, most épp így jártam volna. Gyereket akasztott volna a nyakamba s a mirtuskoszort elvihette volna az ördög. Csakhogy Savoncu tisztességes ember.

Louise (élénken): Viktor is. Csakhogy nem tűri, hogy kényszerítsék. Nagyon önfejű. Ha kényszerítik, akkor megvadul. A néni rontotta el a dolgot.

— Hogy-hogy?

— Hát . . . tudja akkor, mikor Viktor mindennap ellátogatott hozzám.

— Emlékszem, mintha csak tegnap lett volna.

— Nagyon szép jövedelme van, tiz frank napjára. En magam öt frank hatvanra viszem föl Mlle Cordélynél. Nem dicésem magam, de nem akadok meg, ha egy szép bluzt vagy elegáns jacketet kell csinálnom.

— Tudom, hogy mindig ügyes leány volt, de miért nem lett semmi a házasságból?

— Hát istenem . . . mert Viktor örökölt. Nem sokat, mindössze pár száz frankot. Ugy volt, hogy egy pénteki napon ismét

„A TENGERPART“ TÁRCZÁJA.

A villamoson.

Írta: Jeanne Marni.

(Louise Marain 28 éves, karsu, halvány, vörös szemhéjakkal. Egyszerűen, de tisztán öltözködve.)

Madame Savoncu, 47 éves, vastag, vörös, mosolygó arccsal, kék kötényvel, mely tele van zsebekkel s kosárral a térdén.

Jelenet: őszi este a közuti kocsiban. Louise beszáll s helyet foglal Madame Savoncu mellett, kit eleinte nem vesz észre.)

— Oly büszkék lettünk, — mondja a Madame, — hogy régi barátónket már meg sem ismerjük?

— Nini, ön az, Madame? Hogy van?

— Nem panaszkodhatom. Jó étvágyam van. Csak ily vastag ne lennék.

— S az üzlet?

— Hát csak megy, megy. Az ember el-tengődik valahogy.

— S a lánya?

— Eppen olyan, mint azelőtt. Mindig a könyveket bujja. Tanítónő akar lenni valamelyik állami iskolában. Nagyon nehéz megkapni, de nem ijed meg tőle.

— Sokat törheti a fejét.

— Eppen abban telik a gyönyörűsége. Férjemmel együtt szivesebben láttuk volna, ha beül az üzletbe a kasszához. Az ember azonban csak nem akarhatja szerencsétlenné tenni a gyereket.

Louise (elgondolkozva): Milyen jó szülei vannak az ön leányának.

M. Savoncu (tétovázva): Már rég nem látta a nagynénjét?

— Két esztendő óta. Azóta, hogy . . .

— Mióta nem lakik nála?

— Azóta. Hogy megy a sorsa?

— Azt hiszem, nagyon jól. De ritkán beszélünk egymással. Azaz, hogy soha. Jó reggelt! Jó estét! ez az egész . . . Még mindig haragszunk egymásra?

— Nem, csak . . .

— Csak nem törődnek egymással.

— Nekem semmi okom, de mire Viktor . . . különben mit beszéljem el? Nincs czéja.

— De talán mégis jó lesz, ha kibeszéli magát.

— Ó Madame.

— Hát persze, kicsikém, csak a szemekre kell nézni, mindjárt látni, hogy többet sir, mint nevet. Ugyis elképzelem. Hát a maga szép Viktorkája nem vette el magát . . . nem ugy van?

„Éljen a magyar köztársaság!”

Budapest, okt. 11. A királyi ügyészség rendeletére a rendőrség vizsgálatot indított ama személy kikutatása céljából, aki október 3-án, az egyetemi hallgatók bankettje alkalmával, *Holló Lajos* országgyűlési képviselő beszéde után azt kiáltotta: „Éljen a magyar köztársaság! Le a dinasztával!”

Megindították továbbá a vizsgálatot *Melha Armand* egyetemi hallgató ellen is, aki a legutóbbi zászlófelavató ünnep alkalmával beszédében állítólag *felségsértést* követett volna el.

A kabinetiroda főnöke meghalt.

Bécs, okt. 11. Aradvári *König* Károly, a király kabinetirodájának főnöke, ma itt *hirtelen meghalt.*

A Panther hadihajón nem volt lázadás.

Bécs, okt. 11. Azt a hírt, hogy az Ausztráliában, Aucklandban levő *Panther* osztrák-magyar hadihajón a tisztek embertelen bánásmódja miatt lázadás tört ki s a lázadók a hajó parancsnokát, *Höhn* Lajos lovag fregattkapitányt és *Stipano-vics* hajózáslóst megölték, a legilletéke-sebb helyről *teljesen valótlannak nyilvánítják.* E híresztelésre valószínűleg az adott okot, hogy néhány hét előtt *Höhn* fregattkapitány a gépházba vivő telegráfkészülék helytelen beállítása miatt, ami egy angol gőzössel majdnem össze-ütközésre vezetett, *hadbíróági vizsgálatot indított.* A vizsgálat azonban kiderítette, hogy a hibának nem rosszakarat, hanem csak *hanyagság* volt az oka. Ezt az esetet közölték Pólába érkezett magánlevelek útján, valamint azt is, hogy a *Panther* hadihajó egy gépészaltiszte felakasztotta magát, aki azonban a fön említett dologban nem volt érdekelve. A legénységgel való rossz bánásmód híre annál kevésbé hihető, mert ugy *Höhn* fregattkapitány, mint a hajó első hadnagya, *Makucz,* igen humánus főlebbvaló hírében áll.

eljött hozzánk. Nem volt oly vidám, mint máskor, nagyon gondterhes volt az arca. „Ostobaság, — mondá, — de el kell utaznom a Scipio nagybácsi után való örökségemért.”

— Ugy? — mondá a néni. — Hát a nagybácsi vagyonos ember volt?

— Egy pár ezer frank ki fog nézni, — mondá Viktor.

Nem tudta ugyan, hogy mennyi, de remélte.

— Akkor szerencsés utat s visszatérést — mondá a néni. — Aztán Viktor elment, mint rendesen. Tisztességesen viseltük magunkat. Nem akarok dicsekedni, de megjárta volna, ha akkor nem viseltetik respektussal irántam.

— Tehát mint az olyan férfi, aki tudja, hogy illik, ugy-e Louise?

— Akkor valóban ugy viselkedett. De alighogy lement a lépcsőn, a néni rákezdte: „Meg fogod látni, hogy mit csinál, ha egyszer zsebében lesz a pénz. Meglátod, hogy meg fogod járni vele.” S elkezdett róla mindenfélet beszélni. De nekem mindegy volt. Ha valakit szeretnek, beszélhetnek róla, amit tetszik.

— Én is ugy vagyok a bizalmammal. Alig tiz esztendeje, hogy elkezdtem az embereknek nem kölcsönözni. Azelőtt min-

Lázadás Moszkvában.

Szent-Pétervár, okt. 11. *Moszkvában* a lázongás tegnap késő estig tartott. Az utcákat zsufolásig ellepték a tüntetők, akik kibontott vörös zászló alatt, forradalmi dalokat énekelve haladtak. Sok tüntetőnél revolver volt s *köveket dobáltak a rendőrségre és katonákra.* A szétkergetésükre küldött kozák csapatot közáporral fogadták, *mire a kozákok sortűzzel feleltek. Tíz embert megöltek, köztük négy rendőrt és két éjjeli őrt; sokan megsebesültek.* A kozákok lovasrohamot intéztek a tömeg ellen. A szétugrasztott tömeg két csoportba oszolva futotta be az utcákat s *mindent elpusztított maga előtt.* Egy rendőrbiztos súlyosan megsebesült, egy kerületi felügyelő könnyebb sebet kapott. Moszkva város főutcáján, Iverszkáján, a nap folyamán többször került összeütközésre a tüntetők és a katonaság között. A nyomdákat katonaság őrzi. Ma a sztrájkoló szedők gyűlést tartanak.

Pótválasztások Bécsben.

Bécs, okt. 11. Bécs város V. kerületének mai pótválasztásán az elhunyt *Strobach* helyére *Sturm* tanárt választották meg keresztény-szocialista programmal reichsrathi képviselővé. *Sturm* 5184 szavazatot kapott, ellenfele pedig, a szocialista *Reumann,* 3216 szavazatot. — A IX. kerületben *Strobach* helyére a tartománygyűlésbe a keresztény-szocialista *Wolny* tanárt választották meg 6006 szavazattal az egyesült szabadelvűek és szocialisták jelöltje, *Zermann* dr. ellen, aki csak 2351 szavazatot kapott.

Vasuti szerenosétlenség.

Zsolna, okt. 11. A Trencsénből érkező személyvonat ismeretlen okból összeütközött az Oderberg felől jövő tehervonattal. Több kocsi teljesen összezúzódott. *Egy ember meghalt és többen kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek.*

dig kész voltam a zsebembe nyulni. Nos azután?

— Tehát másnap reggel elmegyek az üzletbe. Nem volt éppen sok dolog s hat órákor már haza jöttem. Az ajtó be van zárva. Kérdősködtem a szomszédoknál, de senki se tudta megmondani, hogy hol van a néni. Mindjárt jön, — mondá a házmesterné. — Nini, már itt is van. Tényleg vissza is jött s nagyon kómikus arcot csapott. — Honnan jössz? — kérdezem tőle. — Viktortól. — Mit akartál nála? — A holmidat vittem hozzá. — Az én holmimat? Mit jelentsen ez? Egészen meg voltam zavarodva. — Minek?

M. Savoncu: Igen, minek?
— Össze akart vele hozni. Megunta tovább játszani az anya szerepet. Mivel egész nap csak magamnak dolgoztam, hogy férjhez mehessek, egyszerűen kidobott. A nyakára küldött. Azt hitte, ezzel rákényszerítheti Viktort, hogy teljesítse a kötelességét. Istenem, hogy sirtam, térdre estem előtte s ugy rimámkodtam, hogy ne küldjön el. Azt mondtam neki: nincs se apám, se anyám, csak te, ne küldj el. De nem akart rám hallgatni.

— Eredj csak hozzá, ha elvesz, mielőtt az örökséget megkapja, azután is el kell, hogy tartson. S ezzel kilökött az ajtón. Két óráig kóboroltam az utcán egyre zokogva. Azután

KÜLÖNFÉLE.

— **Személyi hir.** *Gualtieri* Albert olaszországi képviselő tegnap Nápolyból ideérkezett és az Európa-szállóban szállt meg.

— **A hadtestparancsnok szemléje.** *Auersperg* Károly gróf altábornagy, a zágrábi XIII. hadtest parancsnoka, ma délelőtt a San Giovanni-gyatorlótéren szemlét tartott a Jella-csics gróf nevét viselő 79. gyalogezrednek városunkban állomásozó két zászlóalja felett. A szemlén megjelentek *Matuschka* Lajos vezérőrnagy, *Pleskott* Hermann sorhajókapitány, a haditengerészeti akadémia parancsnoka és számos törzs- és főtiszt. *Auersperg* gróf hadtestparancsnok ma este visszautazik Zágrábba.

— **Uj miniszteri titkárok.** A hivatalos lap jelentése szerint a király *Dárday Dezső* dr. és *Török Gyula* fiumei kormányzósági segédtitkároknak a miniszteri titkári címet és jelleget adományozta.

— **A villamos vasut átvételének ügye.** A pénzügyi és az építészeti műszaki bizottság tegnap délután két órákor a város-háza kistermében *Vio* Ferencz dr. polgármester elnöklele alatt együttes ülést tartottak, hogy a villamos vasutnak a város által való átvétele dolgában a kérdés tanulmányozásával megbízott két szakértő véleményét meghallgassák. Az ülés nem volt nyilvános, mindazonáltal annyi kiszivárgott, hogy mind a két szakértő nyilatkozata kedvező az átvételre.

— **Kinevezések.** A hivatalos lap közli: A király *Macsvánszky* József miniszteri tanácsosi címmel felruházott zágrábi pénzügyigazgatót miniszteri tanácsossá nevezte ki. — A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök *Nyisztor* Pál fiumei m. kir. vamtisztet a vöröstoronyi m. kir. fővámbivatalhoz fővámszedővé nevezte ki. — *Lettis* Miksa báró másodosztályu tengerészhadapródot, városunk szülöttjét, első osztályu tengerészhadapróddá neveztek ki.

— **Távíróoszlopok szállítása.** A kereskedelemügyi minisztérium pályázatot hirdet a magyar királyi központi posta- és távirdahivatal igazgatósága részére az 1906-dik évre szükséges távíróoszlopok szállítására. Szükségeltetik: 2090 darab 10 méter hosszú, 23.069 darab 8 méter hosszú és 33.533 darab 6 és fél méter hosszú távíróoszlop. Az ajánlatok legkésőbb e hó 23-ig nyújtandók be. A pályázat feltételei a posta- és távirda-igazgatóságoknál megtekinthetők.

szaladtam, mint a bolond, bele az éjszakába. Éjfél tájban ismét visszamentem a nénihez. Nem eresztett be. Azután Viktorhoz mentem. Már aludt. A szekrényen heverték a ruháim s minden holmim. Ugy tünt föl, mintha egy más Lujzának, egy meghalt Lujzának a ruhái lettek volna s elájultam... (Az igazgatottságtól nem képes tovább beszélni.)

Madame Savoncu (könnyes szemekkel): Szegény gyermek s Viktor miért nem akarta?

— Mondtam már. Bosszantotta, hogy kényszeríteni akarják. „Akkor fogunk megesküdni, ha akarom, ha kedvem lesz rá, ha ugyan egyáltalán kedvem lesz rá.” Ezt hallottam tőle mindennap.

— Végre talán mégis csak megteszi a... gyermekekért. Istenem, ha már két gyermeke van, majd csak megteszi.

— Csak egy kis lányom van.
Madame Savoncu (föláll): Itt vagyunk már a Place Blancheon. Ki kell szállnom... Istenem, mekkora nyomoruság. Mi a mi életünk, asszonyoké? Nem is érdemes élni. Isten áldja meg. Csak bátorság. (Kezet fognak). Mész-sze van még hazáig?

— Félóra.
— Nem unalmas oly sokáig menni egyedül?

— Óh nem, sok gondolkozni valóm van.

— **Ünnepély a kalabriai károsultak javára Budapesten.** Mint Budapestről jelentik, az ottani olasz főkonzulátuson vasárnap bizottság alakult a kalabriai földrengés károsultjai javára Budapesten rendezendő ünnepély céljából. Az ünnepélyt valószínűleg november elején tartják meg.

— **A Tengerparti magyar állami tisztviselők egyletének** választmánya tudatja, hogy az egylet helyiségei berendeztetvén, a tagok rendelkezésére állanak (Via Municipio 11. szám, I. emelet balra). Az egylet ügyeinek megbeszélésére minden kedden este hat órakor összejövetelt tartanak.

— **Eltűnt.** A Risorta-utca 52. számú házában levő koresma tulajdonosa, *Plutz Ernő*, jelentést tett a rendőrségnek, hogy a nála alkalmazott pinczér, a 16 éves *Petersmann János*, három nap előtt eltávozott és azóta nem tért vissza, s daczára a szorgos keresésnek, nem birt nyomára akadni. A rendőrség az eltűnt pinczért erélyesen keresi.

— **Fertőző betegségek.** A városi orvosi hivatalnál október hó 2-ától 8-áig a következő fertőző betegségeket jelentették be: tifusz 78, vérhas 2, vörheny 2, kanyaró 2, toroklob 1, számarhurut 1, egyiptomi szembaj 1.

— **Lopás a Pannonián.** A révhatóság tegnap átadta a rendőrségnek *Liptan Mátyás* szakácsot és *Bán István* pinczért, akik mind a ketten a *Pannonia* Cunard-gőzösön voltak alkalmazva, mert Fiuméba jövet állítólag a hajó éléstárából különféle élelmiszereket elloptak és az utasoknak eladták. A hajó parancsnoka, *Pentceost E.* kapitány, úgy a szakács, mint a pinczér ellen bünvádi feljelentést tett a rendőrségnél, amely mindkettejüket át fogja adni az ügyészségnek.

— **A vadházasság vége.** A Magyarhorvát tengerhajózási társaság *Pannonia* hajóján hozták vissza tegnap rendőri kísérettel *Kamber Lukácsot*, aki, mint lapunk minapi számában megírtuk, a vele közös háztartásban élő *Ruder Katalintól* 140 korona készpénzt és ugyanannyi értékű ékszert ellopott és Zárába szökött. *Kamber* a rendőrség átadta az ügyészségnek.

— **Tilos a koldulás.** A marburgi illetőségű 24 éves *Fegelman Lajost* tegnap *Pian* rendőrőrmester koldulás miatt letartóztatta. A kihágási bíróság *Fegelmannt* nyolcz napi elzárásra ítélte. Büntetése kitöltése után haza fogják toloncolni.

— **Vesztett kutya garázdálkodása.** A cavlei hatóság tegnap este telefonon értesítette a rendőrséget, hogy ott egy vesztett kutya megmart egy embert és azután Szusák, illetőleg Fiume felé futott. A kutya közep-nagyságú, feketeszőrű s a fején fehér folt van.

KIVÁNDORLÁSI ÜGYEK.

— **A Pannonia indulása.** A kivándorlókat szállító *Pannonia* Cunard-gőzös holnap délben indul el innen amerikai útjára. Eddig mintegy 1900 kivándorló jelentkezett elutazásra, de a ma esti és holnap reggeli vonatokkal még újabb kivándorlókat várnak.

— **Kivándorlás augusztus havában.** A statisztikai hivatal kimutatása szerint a szűkebb értelemben vett Magyarországon augusztusban 10,962 utlevelet váltottak, 6742-öt kivándorlási 4220-at egyéb célból. Ez utlevelek kivándorlásra jogosítottak 9123, egyéb célból külföldre való utazásra pedig 6439, együttvéve 14,562 egyént, és pedig 8795 férfit és 6767 nőt. A kivándorlásra jogosítottak túlnyomó részének, 6790-nek utlevele Amerikába szült, 1333-é Romániába, 295-é Németországba, 705-é más országokba. Az egyéb célból kért utlevelek 3990 egyént legnagyobb részt munkakeresés, illetőleg előleges munka vállalása céljából Romániába, 83 egyént

Németországba, 58-at Amerikába és 2308-at más országokba való utazásra jogosítottak. Legtöbb utlevelet — 735-öt — váltottak Torontál vármegyében, legkevesebbet Csongrád vármegyében (3-at). Budapesten 560 utlevelet adtak ki. A tengerentuli kivándorlás céljából kiadott utlevelek közül 3365 Fiuméra s 1815 más kikötőkre szült. Horvát-Szlavonországokban augusztusban 2613 utlevelet adtak ki. (Az előző hónapban 1885-öt, az előző év augusztus havában pedig 1266-ot). A legtöbb utlevél — 1461 — itt is Amerikába szült. A ki- és visszavándorlási statisztikai adatgyűjtés eredménye szerint az anyaországból augusztusban 5164 egyén vándorolt ki utlevéllel és 240 egyén utlevél nélkül. A kivándoroltak összes száma tehát 5405-re rugott, akik között 2813 tizenkét éven felüli férfi, 1847 tizenkét éven felüli nő, 744 tizenkét éven aluli gyermek volt. Az utazás végcélja szerint részletezve, 4254-en Amerikába, 560-an — túlnyomóan, a Királyhágóntúli vármegyéből — Romániába, 165-en legkivált Baranya, Krassó-Szörény és Kis-Küküllő vármegyéből, Németországba s végül 325-en más országokba mentek. A tengerentúli kivándoroltak közül 2643-nak utlevele szült Fiuméra, 1393-é pedig más kikötőkre, tényleg azonban Fiumén át csak 2064-en távoztak. Utlevél nélkül 231-en vándoroltak ki. Az összes kivándoroltaknak 28.7%-a, azaz 1552 egyén volt magyar anyanyelvű. 100-nál több magyar vándorolt ki Zemplén vármegyéből (152) és Budapestről (224). A magyar anyország területére visszavándorolt 1164 egyén és pedig 914 Amerikából, 172 Romániából, 63 Németországból és 15 más országokból. A visszavándoroltak 31.1%-a, vagyis 363 volt magyar anyanyelvű. A társországokból utlevéllel kivándorolt 1059 és utlevél nélkül 194, összesen 1253 egyén, közülök 1041-en Amerikába. Ez utóbbiak közül 193-nak utlevele szült Fiuméra, s tényleg 162-en mentek Fiumén keresztül. A magyar anyanyelvű kivándoroltak száma 42 volt. A visszavándoroltak száma 229-re rugott, kik közül 167-en jöttek Amerikából. Végül a szerb-román határszéli személyforgalomról közölt adatok szerint augusztusban a magyar-román és magyar-szerb határon 96,463 egyén lépett át s a kilépők száma 633-mal haladta meg a belépők számát.

KÖZGAZDASÁG.

— **A dalmáciai hajózás.** Bécsből jelentik: A dalmáciai hajózás szabályozásának ügyében az utóbbi napokban tartott értekezleten a szőnyegen fekvő anyagot egész terjedelmében újabb tárgyalás alá vették és a leglényegesebb pontokra nézve megegyezésre is jutottak az érdekelt felek. Mindenekelőtt elhatározták, hogy a dalmáciai hajózási szolgálat ellátására egységes társaságot alakítanak. A társasághoz tartozik majd: az *Osztrák Lloyd*, amely a körülbelül 6 millió koronára tervezett részvénytöke egyharmadát vállalja magára, továbbá a raguzai, a Rismondo-, Topics-, Pio Negri-féle s a zárai hajóstársaságok, amelyek a részvénytöke kétharmadát vállalják el. A társaságok az immár megejtett becslés alapján járulnak hozzá a társaság alaptökéjéhez. Az új társaság tervbevetett menetrendje szerint sokkal gyorsabban és sürűbben fognak közlekedni a hajók, mint eddig. Az új hajózási szolgálat életbeléptetése után ugyanis, amelyet 1907-re terveznek, a gyorsjárati hajókon kívül naponként egy hajó megy Triesztből Dalmáciába, amely a legfontosabb dalmát kikötőket fogja érinteni. Jelentékenyen meg fog javulni a dalmáciai partiszolgálat is, amely oly sok jogos panaszra adott okot. Ennek a szolgálatnak a megjavítását kerek 150.000 tengeri mértőld uttöbblet jelzi. Ilyképp a legintenzivebb módon gondoskodik a társaság Dalmácia forgalmi szükségleteiről. Az új társaság kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy az egész hajózási anyagot újjal cseréli fel és pedig a gyorsjárati hajókon egy éven, a többin pedig három éven belül. Gondoskodik egyszersmind

arról, hogy az egész forgalmi anyag mindig jókarban maradjon. A kormány és az érdekelt hajóstársaságok közötti szerződés biztosítja az államnak a tarifa megállapításába való beavatkozási jogát. Az új társaság kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy úgy a személy-, mint az áruforgalomra átmeneti díjszabást állapít meg. Az értekezleten megállapított egyezséget most az egyes társaságok fogják ratifikálni és azután kötik meg a végleges szerződést a kormánnyal, amely természetesen jóváhagyás végett a törvényhozás elé kerül.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

De la Ville szálloda. Franzian D. Bécs. — Rumbacz Lajos Lemberg. — Erős Nándor Komárom. — Petkovics G. Montenegró. — Klesics Sándor, Honz István Zágráb. — Herzen Adolf Zengg. — Horák Vilmos Veszős. — Mart Béla, Brenner Ernő, Reiner Oszkár Budapest. — Rosomics Alfréd Bécs. — Simon Lajos, Tobell G. Trieszt. — Pammer Hugó, Dansel Ferencz, Herschner József Bécs. — Spert Albert Prága. — Androloki Zsigmond Sedji Dezső Brescsics. — Bodlaken József Trieszt. — Lante G., Jandrevics M. Bari. — Zermek Antal Pozdor. — Erhardt Imre Temesvár. — Stanislaus Simon Krakó.

Hungária szálloda. Morano F. Róma. — Brauner József Budapest. — Schnautz Péter Trieszt. — Krakker Ferencz Budapest. — Gusfinkel A. Varsó. — Reviczky B. Budapest. — Barbulovics D. Versecz. — Wagner M. Bécs. — Körber Károly Prága. — Stipanovich J. Fiume. — Kellermeister Ottó Ungvár. — Zipser N. Fiume. — Heitsch J. Mistelbach. — Sztattler M. Moson-Tétény. — Sinkovics Károlyné Nyitra. — König Ede Bécs. — Harich Móríc Trieszt. — Aranyossy Ferencz Budapest. — Pravodovszky József Pétervárad. — Aldásy Lajos Esztergom. — Kersch József Bécs. — Keresztény Ágnes Gradacsacz. — Memlauf Lajos Kiskunfélegyháza. — Tegre S. Ilanti Iván Ungvár. — Temesy József Zombor. — Berger I. Monor. — Kauzner Ferencz Karlsbad. — Flegl Ede Prága. — Blerstar J. Svaracin. — Haják József, Hrabé Antal Prága. — Michelesics Iván Zeleznik. — Louis Helén, Blanc S. Nikolajev. Jasilkowsky F. Csernovicz. — Paál Zoltán Miskolcz. — Turkalj György Eszék.

Kikötőnk forgalma.

Indult:

Október 10-én.

Amphitrite, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 234, kapitány Tomassevich, Triesztbe.
Kálmán király, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 1386, kapitány Sablich, Antwerpenbe.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság tengeri forgalma.

Erkezett:

Adria október 10-én Messinába Fiuméből.
Andrássy október 10-én Barcelonába Marseilleből.
Arad október 10-én Messinába Fiuméből.
Árpád október 10-én Maltába Nápolyból.
Kassa október 11-én Triesztbe Valenciából.
Széchenyi október 11-én Triesztbe Velenczéből.
Tibor október 10-én Velenczbe Rouenből.
Zichy október 10-én Velenczbe Cardiffból.

Indult:

Báthori október 10-én Cardiffból Messinába.
Mátyás király október 10-én Nápolyból Genuába.
Lederer Sándor október 11-én Bariból Catania-ba.
Stefánia október 10-én Livornóból Genuába.
Szent László október 10-én Cataniából Maltába.
Zrinyi október 10-én Genuából Palermóba.
Szeged október 10-én elhaladt Peránál Rotterdam felé.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

A legmodernebb szövetek!

ruhák számára, kitünő szabás, szolid kidolgozás!

Legolcsóbb árak, legjobb anyag, leggyorsabb kiszolgálás.

Raktárunkban, úri-, női- és gyermek-ruhák az őszi és téli idényre, és mindennemű szövetek, dús választékban találhatók. — Gyors kiszolgálás. — Számos látogatást kér:

Miksic és Raganzini - Fiume: Corso.

Fiatal irodai hivatalnok

ki a magyar nyelvet szóban és írásban birja és olaszul is folyékonyan beszél, 70—80 korona havi fizetéssel azonnal felvétetik. Megfelelő esetben fix fizetésén felül havi 25—30 korona mellékjövedemre is szert tehet. Ajánlatok „T. 1200” alatt „A Tengerpart” kiadóhivatalához czimzendők.

MAGYAROK OTTHONA!

Rosenthal Lipót -- Fiume

AZ ADAMICHTÉREN.

Játék, pipere, japán és kagyló áruk, bőrönd és utikosár raktár

10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJCZÁR.

Háziszolga

heti 16.—korona fizetéssel azonnal felvétetik az „Unio”, könyvnyomdai műintézetben Adria palota, Riva Szápáry.

Hirdetéseket felvétetnek a kiadóhivatalban

A Monarchia

Elsőrangú Czementgyárainak

kizárólagos elárusítói Horvát-Szlavonország és Fiume részére
BRAUN BERNARDO ÉS TÁRSA

FIUME
Telefon 528. sz. — Sörgönczim: Bernardo-Fiume.
Elismert kitünőségű Portland- és Roman-czement szállítása a mai piaci áron alul.

Építőmestereket

Beton-építővállalkozókat

Czementáru-gyárosokat és

Építőanyag-kereskedőket

saját érdekükben kérjük, hogy jövő évi szükségletük beszerzése előtt várják be őszi látogatásunkat, minthogy módunkban lesz 1906-ra **rendkívül kedvező kötések**et felajánlani.

NAGLIĆ GABRIELE

czipőraktára

„a városi toronyhoz”

Piazza delle Erbe.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy

mindennemű újfajta

férfi- női- és
gyermek-czipők

érkeztek raktárra, úgy mint:

chevreaux-, boxbőr-, borjubőr s lakkezipők.

Legfinomabb kivitel legolcsóbb árak.

V. E. & A. de ROSSI

Piazza delle Erbe 7. (Óváros.)

Többször kitüntetett czipőraktára.

Saját készítésű legkitünőbb

férfi-, női-, és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul eszközöltetnek.

Szabott árak.

Szabott árak.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO”

„Adria” palota, FIUME palazzo „Adria”.

TELEFON 224.

SZÁLLIT

minden a nyomdászathoz vágó munkát gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

ESEGUISCHE

prontamente con conoscenza del ramo ed al più buon mercato ogni lavoro tipografico.